

LIETUVOS VYSTOMASIS BENDRADARBIAVIMAS 2019

LIETUVOS VYSTOMASIS BENDRADARBIAVIMAS

1 SUMAŽINTI SKURDĄ

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

5 LYČIU LYGYBĖ

13 SUŠVELNINTI KLIMATO KAITOS POVEIKI

16 TAIKA IR TEISINGUMAS, STIPRIOS INSTITUCIJOS

17 PARTNERYSTĖ ĮYVENDINANT TIKSLUS

LIETUVOS OFICIALI PARAMA VYSTYMUISI 2019 METAIS¹

52 mln. eurų

bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP)

0.11%

0.33%

Lietuva yra įsipareigojusi, kad iki 2030 m.

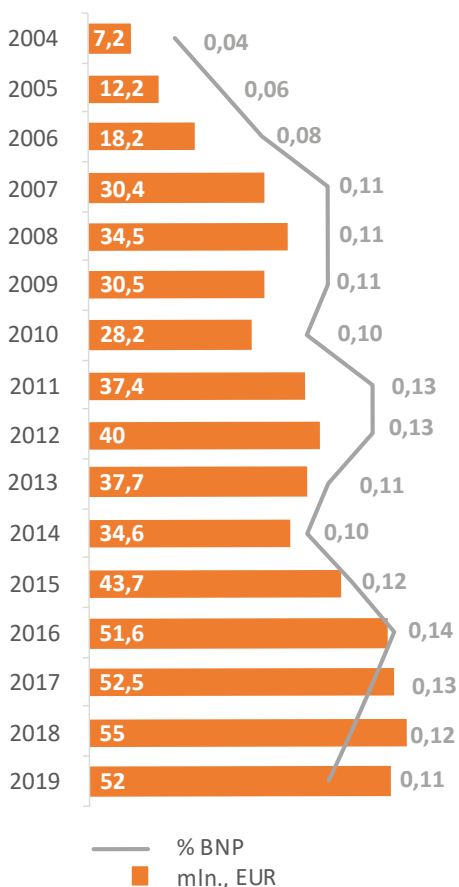
OPV pasiektų 0,33% BNP

Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo veikla skirta prisidėti prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo paramą gaunančiose šalyse².

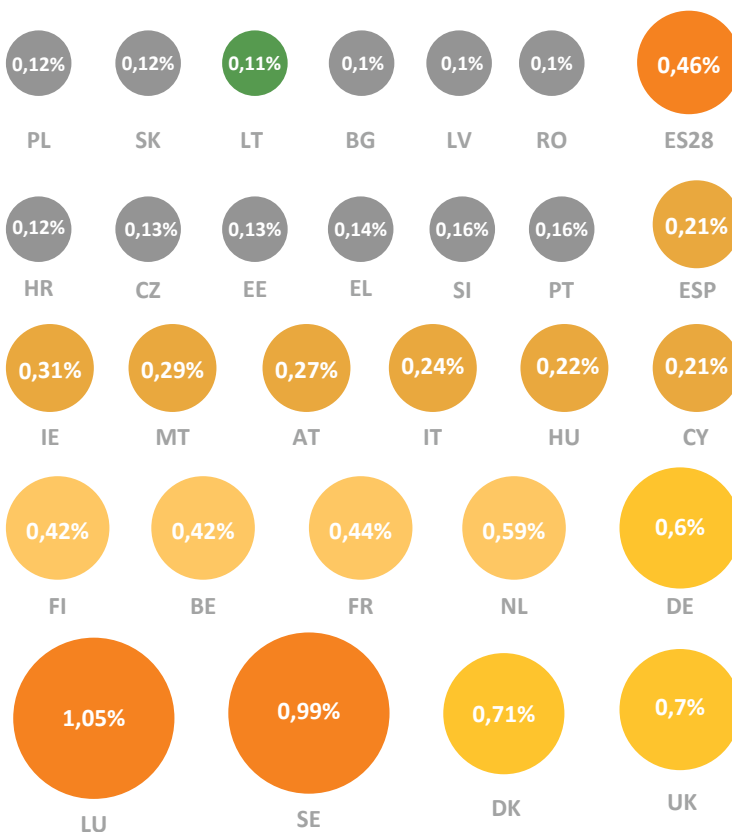
Lietuva prioritetą teikia šiems tikslams →

Oficiali parama vystymuisi (OPV) - tai iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojama parama ir humanitarinė pagalba besivystančioms valstybėms ir teritorijoms

LIETUVOS OPV 2004 - 2019

ES OFICIALI PARAMA VYSTYMUISI % BNP, 2019

¹ Preliminarūs duomenys; 2019 m. tikslūs duomenys bus pateikti 2020 m. pabaigoje

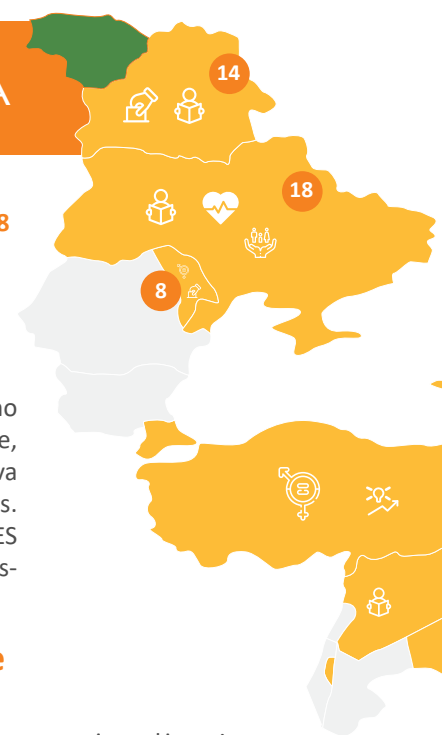
² Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslai: tai 17 visas vystymosi kryptis apimančių tikslų, nustatytų Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m., kuri buvo patvirtinta 2015 m. Jungtinių Tautų Viršūnių susitikime.

VYSTOMOJO BENDRADARBIAVIMO IR PARAMOS DEMOKRATIJAI PROGRAMA

Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programa yra integrali Lietuvos OPV įgyvendinimo priemonė, finansuojama iš Užsienio reikalų ministerijai skirtų biudžeto asignavimų.

Kaip ir ankstesniais metais, dauguma projektų įgyvendinta Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo prioritetinėse ES Rytų Partnerystės šalyse: Armėnijoje, Azerbaidžane, Baltarusijoje, Sakartvele, Moldovoje ir Ukrainoje. Ypatingas dėmesys skirtas Moldovai, Sakartvelui ir Ukrainai, kur Lietuva teikė paramą, skatinančią politinę ir ekonominę integraciją į ES, socialines ir ekonomines reformas. Šiose šalyse Lietuva rėmė Asociacijos ir išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės su ES susitarimų įgyvendinimą. Taip pat parama teikta ES ir Armėnijos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo įgyvendinimui.

Programos lėšomis 2019 metais įgyvendinti 78 projektai už 2,1 mln. EUR, iš jų 4 regioniniai ir 4 visuomenės informavimo.

4 regioniniai projektai ES kaimynystėje

 Moldovos, Sakartvelo, Ukrainos savivaldybės sustiprino bendradarbiavimą su partneriais Lietuvoje ir įgavo Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo patirties.

 Sustiprėjo Balkanų valstybių ekspertų ir piliečių gebėjimai atpažinti priešišką propagandą ir dezinformaciją.

14 projektų Baltarusijoje

Atviros pilietinės visuomenės kūrimas, ypatingą dėmesį skiriant jaunimui, nepriklausomoms visuomenės informavimo priemonėms, švietimui ir lyčių lygybei, istorijos ir kultūros paveldo išsaugojimas – pagrindinės bendradarbiavimo sritys Baltarusijoje.

 Parama nepriklausomai žiniasklaidai padėjo stiprinti baltarusių identitetą ir perduoti Baltarusijos visuomenei objektyvią informaciją apie Lietuvą ir ES.

 Lietuva yra viena iš trijų tarptautinių donorų, remiančių egzilio sąlygomis Vilniuje veikiančią baltarusiškos kilmės Europos Humanitarinį Universitetą. Ši aukštoji mokykla, suteikdama kokybišką išsilavinimą ir akademinę laisvę, ugdo Baltarusijos jaunimo tautinę savimonę ir kritinį mąstymą.

8 projektai Moldovoje

 60 merginų, dalyvavusių tarptautiniame projekte „GirlsGoIT“, įgijo STEM srities įgūdžių, o 10 merginų atliko praktiką IT įmonėse.

 Parama pilietinei visuomenei ir žiniasklaidai ugdė visuomenės nepakantumą korupcijai: Moldovos televizijos kanalo „TV8“ laidos „Black Box“ ir „Politica“ analizavo svarbiausius korupcijos atvejus, o moksliniai tyrimai ir švietimas apie šalies totalitarinę-komunistinę praeitį skatino jaunimą domėtis atminties kultūra bei pilietine sąmone.

12 projektų migracijos kilmės, tranzito šalyse ir kitose valstybėse

 Alžyre, Butane, Dramblio Kaulo Krante, Malyje, Mianmare, Mongolijoje, Nigerijoje, Palestinoje, Pietų Afrikos Respublikoje ir Turkijoje jaunimas įgavo verslumo įgūdžių, naujų gebėjimų švietimo, žemės ūkio srityse, sustiprėjo moterų socialinis ir ekonominis savarankiškumas.

 11 studentų iš Artimųjų Rytų (Irako ir Sirijos) gavo paramą studijoms Lietuvoje.

18 projektų Ukrainoje

Ukraina – prioritetinga Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo partnerė. Skatindami Ukrainos integraciją į ES, Lietuvos ekspertai dalinasi patirtimi teisingumo, švietimo ir sveikatos apsaugos srityse.

Rytų Ukrainos mokytojai mokėsi veiksmingai lavinti mokinių socialines ir emocines kompetencijas, gavo žinių ir įgūdžių vaikų ir jaunimo neformalaus ugdymo, patyčių prevencijos ir profesinio orientavimo srityse.

13 projektų Sakartvele

Sakartvelo pilietinė visuomenė ir jaunimas perėmė Lietuvos ekspertų patirtį apie dezinformacijos atpažinimą, strateginę komunikaciją bei rinkimų stebėjimą.

Pradėtas Donecko srities Avdijivkos mokyklos aprūpinimas moderniomis edukacinėmis priemonėmis bei mokyklos sporto ir žaidimų aikštynų įrengimas.

Rytų Ukrainos psichikos sveikatos specialistai, įgyvendinantys psichosocialinio sektoriaus reformą, dalyvavo mokymuose ir konsultacijose, susipažino su pažangiausių Lietuvos psichikos sveikatos įstaigų darbu.

Praktiniai mokymai ir individualios psichoterapijos konsultacijos padėjo nuo konflikto rytų Ukrainoje nukentėjusioms moterims įveikti potrauminį stresą, grįžti į visavertį visuomeninį gyvenimą ir darbo rinką.

Pagerėjo Sakartvelo mažų ir vidutinių įmonių galimybės eksportuoti produkciją į ES rinką: 50 medaus ir uogų gamintojų sulaukė Lietuvos ekspertų konsultacijų produkcijos paruošimo ES rinkai klausimais, apie 1 milijonas Sakartvelo gyventojų susipažino su laisvos prekybos su ES erdvės teikiamomis galimybėmis (ES projekto bendrasis finansavimas).

3 projektai Armėnijoje

Projektai buvo skirti labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms regionuose. Parama jaunimo ir moterų socialiniam aktyvumui ir verslumui prisidėjo prie kaimo vietovių ekonominės ir socialinės plėtros. Dėmesys ir toliau buvo skiriamas eismo saugumui didinti kaimo vietovėse.

2 projektai Azerbaidžane

Kurdamir ir Siyazin regionuose gyvenančios moterys išmoko steigti ir administruoti ikimokyklinės priežiūros įstaigas, kurti ikimokyklinio ugdymo programas.

Išminuotoje Vugar Mammadov mokyklos teritorijoje Sahlabad kaime įkurta saugi žaidimo erdvė vaikams, padidėjo vaikų saugumas buvusioje karinio konflikto zonoje.

TARPTAUTINĖS PROGRAMOS

TAIEX SHARING EU EXPERTISE SINCE 1996

2019 m. Lietuva toliau dalyvavo Europos Sąjungos Dvynių ir TAIEX programose, perduodama ekspertinę patirtį šalims naudos gavėjoms. Europos Komisijos finansuojama ES Dvynių programa remia skirtingų šalių giminingų institucijų bendradarbiavimą.

2018 m. Centrinė projektų valdymo agentūra (CPVA) pradėjo pradėjo įgyvendinti dvi ES deleguoto bendradarbiavimo programas Ukrainoje:

Parama viešųjų finansų valdymui Ukrainoje. Programoje dalyvauja Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas, Švedijos vystomojo bendradarbiavimo agentūra SIDA, CPVA ir ES delegacija Ukrainoje. Bendra programos vertė – 50 mln. EUR.

Parama teisės viršenybės reformoms Ukrainoje. Lietuva, kaip jaunesnioji partnerė, dalyvauja Prancūzijos vadovaujamoje programoje. Bendra programos vertė – 15 mln. EUR.

Lietuva skyrė 200.000 EUR Ekspertų paramos reformoms ir ekonomikos augimui (EDGE) fondui Ukrainoje Profesionalų reformoms remti mechanizmui (PRISM). Kanados iniciatyva įkurto fondo tikslas - stiprinti Ukrainos administracinius gebėjimus vykdyti reformas, taikant geriausių tarptautinio valdymo patirtį.

2019 metais:

Iš viso 2004 - 2019 m.
Lietuva laimėjo

6

laimėti
ES Dvynių projektai
bendra vertė 6,1 mln. EUR

106 ES Dvynių
projektus

24

įgyvendinami
ES Dvynių projektai
Makedonijoje (2), Sakartvele (2),
Moldovoje (3), Ukrainoje (4),
Azerbaidžane (5), Kosove (1),
Turkijoje (1), Jordanijoje (1),
Serbijoje (3), Baltarusijoje (1),
Palestinoje (1)

61 Lietuvos ekspertai
dalyvavo 61 TAIEX
programos renginyje:

seminaruose, mokymuose, ekspertų
misijose, kurių 20 vyko Lietuvoje.

Dvišalė parama - tai projektai, techninė parama, stipendijos valstybių partnerių studentams, lėšos pabėgėlių priėmimui, taip pat tikslinė humanitarinė pagalba. 2019 m. humanitarinę pagalbą teikėme Jemenui, Sirijai, Venesuelai, Ukrainai, Albanijai, rohinjams bei Turkijai (pabėgėlių priėmimui).

LIETUVOS OPV SUDĖTIS

40,9 mln. EUR

daugiašalė parama

6.3%

11,1 mln. EUR
dvišalė parama

37,53 mln. EUR

Įmoka į ES biudžetą

Vystomojo bendradarbiavimo politikai įgyvendinti

URM valdoma OPV

Daugiašalė parama - vykdydama tarptautinius įsipareigojimus, prisidedama prie tarptautinių pastangų mažinti skurdą ir skatinti demokratinių vertybių sklaidą, vystomojo bendradarbiavimo veiklą vykdančius ar koordinuojančius fondus, tarptautines organizacijas ir tarptautines finansines institucijas.

0,13 mln. EUR
Azerbaidžanui

0,8 mln. EUR
Turkijai

2,3 mln. EUR
Ukrainai

0,04 mln. EUR
Armėnijai

0,74 mln. EUR
Sakartvelui

1,9 mln. EUR
Baltarusijai

0,4 mln. EUR
Regioninei paramai

0,18 mln. EUR
Moldovai

4,61 mln. EUR
Kitos šalys ir
tiksliniai fondai

1 mln. EUR
Pasaulio bankui

1,6 mln. EUR

Jungtinėms Tautoms

JT agentūroms ir taikos palaikymo misijoms

0,72 mln. EUR
Kitai daugiašalei paramai

Lietuva teikė paramą vystymuisi, mokėdama privalomus ir savanoriškus įnašus ir įmokas į vystomojo bendradarbiavimo veiklą vykdančius ar koordinuojančius fondus, tarptautines organizacijas ir tarptautines finansines institucijas.

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

Užsienio reikalų ministerija nuosekliai informuoja Lietuvos visuomenę, ypač jaunimą, apie Darnaus vystymosi tikslus, vystomojo bendradarbiavimo svarbą ir naudą. 2019 m. Lietuvos nevyriausybinės organizacijos įgyvendino 4 visuomenės švietimo ir informavimo projektus:

- Jau tryliktus metus prisidėjome prie tarptautinio žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalio „Nepatogus kinas“ organizavimo. Festivalio metu Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose pristatyta turtinga 70 dokumentinių filmų programa, buvo rengiami susitikimai su kino kūrėjais, diskusijos su filmų herojais, žmogaus teisių aktyvistais ir ekspertais.
- Stiprinome visuomenės, ypač jaunimo, supratimą apie Darnaus vystymosi tikslus: projektų metu kelta mokytojų ir ugdytojų kompetencija dirbti Darnaus vystymosi tikslų temomis, parengti darnaus vystymosi ambasadoriai – jauni žmonės – darbui savo bendruomenėse.
- Skatinome jaunimo savanorystę bei aktyvų dalyvavimą siekiant JT Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo. Organizuotos interaktyvios paskaitos, diskusijos, žinių konkursai, savanorių stažuotės.

2019 m. rugsėjo 6 d. Birštone kasmetiniame diskusijų festivalyje „Būtent“ surengta teminė diskusija apie vystomojo bendradarbiavimo svarbą.

Lietuvos gyventojų nuomonė apie vystomąjį bendradarbiavimą³

56 %

Pritaria, jog Lietuva turi teikti paramą besivystančioms šalims

19 %

Yra girdėję apie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.

LIETUVOS
VYSTOMASIS
BENDRADARBIAVIMAS